

На письмі семантичний екліпс передається тією ж «графікою мовчання» - тире і, відразу ж після нього, крапкою.

Семантичний екліпс також сприяє підвищенню емоційності наративу. Силенціальний ефект як поліфункціональний феномен позначає палітру людських відчуттів.

The total amount to \$4.76. Now, one has to buy clothes, and – . [7, 63]

Автор, розповідаючи читачу про заробітки головного персонажу, називає суму, і починає перераховувати всі необхідні витрати, відразу ж зупиняючись і передаючи цю паузу на письмі - *one has to buy clothes, and –*. Мовчання ніби приховує все ж очевидний факт – героїня бідна. Про таке не говорять, але адресант і адресат, будучи в дружніх, неформальних стосунках – розуміють один одного і без слів. Автор розраховує на кмітливість адресата, його лінгвістичну та комунікативну компетентність.

There was a blue pongee suit in a window that she knew – by saving twenty cents a week instead of ten, in – let's see – Oh, it would run into years! But there was a second-hand store in seventh Avenue where – . [7, 64]

Далі автор продовжує інтимізувати наратив імперативом із інклюзивним займенником - *let's see*, вигуком *oh* в межах емоційної, іронічної оцінки, що передає автрську суб'єктивну модальність і до того ж оформлена окличним реченням - *it would run into years!* І знову обриває діалог, графічно відображаючи це пустотою після тире і крапкою. Читач розуміє, у героїні є вихід – купувати речі в магазині поношеного одягу, але автор цього і не сказав – він натякнув, а читач, як його друг і співучасник, зрозумів це.

Як бачимо, семантична й синтаксична компресія, еліпсис і екліпс, сприяють підсиленню імплікативних значень і як результат – запрошують читача короткого оповідання приймати активну участь у побудові вигаданої реальності. Оскільки основною сферою використання еліптичних речень є діалогічне мовлення, у художньому авторському наративі вони відтворюють діалог із читачем, сприяють його спонтанності, невимушеності, що в свою чергу призводить до інтимізації наративу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Анохіна Т.О. Графічні позначення мовчання в англомовній художній прозі (ХП) // Сучасні проблеми та перспективи дослідження романських і германських мов і літератур: матеріали другої міжвузівськ. наук. конференції молодих учених / Відп. ред. Каліущенко В. Д. – Донецьк: ДонНУ, 2004б С. 19-21.
 2. Балли Ш. Французская стилистика. - М., 1961.
 3. Валгина Н. С. Теория текста. — Москва: Изд-во МГУП "Мир книги", 1998.— 210 с.
 4. Мартине А. Структурные вариации в языке. — В сб.: «Новое в лингвистике», вып. 4. М., 1965.
 5. Современный русский язык. Анализ языковых единиц. Учеб. пос. для студ. филол. фак. пед. ун-тов и ин-тов. В 3 ч. Ч.3. Синтаксис/ В.В. Бабайцева, Н.А. Николина, И.П. Чиркина; Под ред. Е.И. Дибровой. - М.: Просвещение: Владос, 1995.
 6. Швачко С. О., Анохіна Т. О. Лінгвістичний статус паузи (на матеріалі англомовних художніх текстів) // Вісник Сумського державного університету. – Серія філологічні науки. – 2002. - №3 (36). – С. 116-121
- ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ
7. Henry O. 100 Selected Stories chosen by Sapper // Wordsworth Editions Limited. – 1995. – 735 p.
 8. 50 Great Short Stories edited by Milton Crane // Bantam Books. – 1971. – 464 p.

Панаськов А. В.
(Чернівці)

ПАРАДИГМАТИЧНІ ВІДНОСИНИ НОМІНАЦІЙ СУДОЧИНСТВА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Стаття присвячена дослідженню явища синонімії номінацій цивільного процесуального права в англійській мові. Автор за допомогою дефініційного та компонентного аналізів визначає структуру синонімічних рядів ядерних лексем мікрополів ЛСП англійського судочинства.

Статья посвящена исследованию явления синонимии номинаций гражданского процессуального права в английском языке. Автор при помощи дефиниционного и компонентного анализ определяет структуру синонимических рядов ядерных лексем микрополей ЛСП английского судопроизводства.

The article focuses on the investigation of civil procedure nominations synonymy in the English language. Applying the analysis of dictionary definitions and componential analysis the author outlines the structure of the synonym groups consisting of the nuclear lexemes of the lexical semantic field of English courtroom nominations.

Судові реформи почалися у багатьох країнах світу (США, Англії, Канаді, Німеччині, Франції, Італії, Російській Федерації, Латвії, Литві, Естонії, та Україні). Серед причин реформування процесуального законодавства в кожній країні можна знайти як внутрішні, так і зовнішні або міжнародні фактори.

Головними завданнями відновлення, наприклад, англійського процесуального законодавства оголошені забезпечення рівної доступності правосуддя для будь-яких громадян і організацій, а також ліквідація таких застарілих дефектів юстиції, як надзвичайна тривалість процесів, великі судові витрати учасників суперечок, нераціональна складність судових процедур і юридичної фразеології.

Серед джерел англійського цивільного процесуального права, що з'явилися в ході сучасної реформи, необхідно піддати аналізу Правила цивільного судочинства (Civil Procedure Rules) 1998 р., перша стаття яких проголошує: «Ці правила є новим процесуальним кодексом (New procedural code)...» [3]. Це нетипово для Англії – країни, що не сприйняла основних ідей, за деякими виключеннями, римського права, й не мала звичаю ухвалювати кодекси. Дослідники вважають, що ототожнення Правил цивільного судочинства із процесуальним кодексом не випадкове, оскільки на даний момент Правила цивільного судочинства – це основний акт, що встановлює процедуру розгляду й вирішення справ не тільки у Верховному суді Англії, але й у судах графств.

Англійське процесуальне законодавство розвивається досить динамічно. Незважаючи на нетривалий період з моменту набрання чинності Правилами цивільного судочинства, вони зазнали кількарізних змін. Так, від дня прийняття цього акту в нього внесене (на 1 січня 2010р.) 51 виправлення, остання з яких набуде чинності 6 квітня 2010р., а 50 виправлення стало діяти з 1 жовтня 2009р. Ці виправлення різні за обсягом і значенню, кожен зміну можна розглядати як черговий крок у реформуванні процесуального права.

Отже, розвиток юриспруденції вимагає постійного вдосконалювання її термінологічної системи. Теоретичною базою дослідження є роботи Е. Скороходька, Т. Кияка, В. Лейчика, А. Белової, Б. Головіна, Т. Журавльової, В. Гака, І. Квитко, А. Суперанської, Т. Суродейкіної, І. Сапожник, П. Тірзми, Д. Мелінкофа, Х. Матіла, Дж. Гібонса та інших.

Актуальність та значимість теми дослідження обумовлена необхідністю категоризації семантичного простору судочинства в англійській мові з виокремленням спільних та відмінних рис систем номінацій судочинства в її варіантах (британському, американському, канадському, австралійському). Основна мета роботи – виявити парадигматичні зв'язки між лексичними одиницями ядерних груп мікрополів, які утворюють лексико-семантичне поле TRIAL (судовий процес) в англійській мові. Для цього необхідне застосування семантичного, дефініційного, компонентного та когнітивного аналізів.

Деякі аспекти юридичної лексики привертали увагу цілої низки дослідників. І. Гумовська (2000) простежує генезис, дериваційні процеси та семантику англійських юридичних термінів у структурі економічних текстів, а також прагматичну реалізацію цієї термінології в сучасній англійській мові. Основні концепти, які складають структуру підрозділів англійської юридичної терміносистеми, а саме підрозділів контрактного права та кримінального права, виокремлені І. Громовою (2002). Е. Дерді (2003) зосередила увагу на дослідженні основних шляхів та способів утворення юридичних термінів у сучасній англійській мові та визначенні прагматичних аспектів функціонування правничих термінів у письмовому юридичному дискурсі. Вивченню особливостей терміносистем кримінального права в англійській та російській мовах присвячена праця Н. Бондарьової (2003), де вона розглядає загальну макроструктуру термінологічних полів кримінального права та намагається визначити способи встановлення перекладацької еквівалентності. К. Данилов (2004) виокремлює репрезентанти концептів CRIME та PUNISHMENT в британській та американській юридичній термінології. Специфіку формування та функціонування юридичних термінів-аббревіатур у сучасній англійській мові досліджує А. Абрегова (2005). Робота Л. Мамаджанової (2006) присвячена вивченню номінативної функції дієслів та дієслівних словосполучень в юридичних терміносистемах російської, англійської та таджицької мов.

Проте лексика цивільного процесуального права англійської мови не розглядалася в площині динамічної семантики. Англійські номінації цивільного процесуального права до цього часу досліджувалися в межах однієї етнокультурної спільноти, що залишає певні лакуни при глобалізації правничих процесів.

Номінації судочинства складають шар лексики, що обслуговує правознавство та пов'язаний з правосуддям як сферою професійної діяльності. Особливості системи номінацій цивільного процесуального права (НЦПП) в порівнянні з іншими лексичними системами проявляється у своє-

рідності словотворчих моделей, у характерному для неї співвідношенні іншомовних та національних елементів, у специфіці її становлення та розвитку. Традиційно до системи номінацій судочинства відносять назви предметів, дій, явищ, осіб і т.п., які мають безпосереднє відношення до судового процесу, наприклад, *affidavit, capias, docket sheet, affirm, enjoin, disclaim, law, decree, judgement, case, judge, witness*.

Для аналізу НЦПП за допомогою дефініційного аналізу виокремлюємо поле TRIAL (судовий процес). Розподіляємо номінації, що входять у дане поле, на шість мікрополей (МП) з ядерними лексемами: *claimant* (позивач), *defendant* (відповідач), *attorney* (адвокат), *witness* (свідок), *judge* (суддя) та *jury* (присяжні).

У ході дослідження ми виявили, що синонімічні відносини характерні для кожного вищевказаного мікрополя. Насамперед, проаналізуємо лексеми, які становлять ядро кожного мікрополя, оскільки синонімічні ряди з найбільшою кількістю одиниць утворюються в центральній (ядерній) групі номінацій кожного мікрополя.

Для позначення суб'єкта судового процесу *позивач* в англійській мові ми виявили 25 НЦПП, які утворюють синонімічний ряд. До складу синонімічного ряду входять окремі номінації та номінативні словосполучення: *claimant, plaintiff petitioner, suer, suitor, suitress, prosecutor, complainant, libellant, appellant, appellator, applicant party, quaerens, repliant, replicant, John Doe, John-a-nokes, demandant, co-plaintiff plaintiff in attendance, declarant, accuser, pursuer, plaintiff in error, plaintiff in person*.

Порівняльний аналіз словникових дефініцій показав, що номінації *plaintiff* (*позивач – The party in a civil law case who brings the action in a court of law*), *claimant*, *demandant* і *complainant* мають однакове визначення. Лексема *declarant* має два значення: 1. *заявник, позивач – somebody who makes a legal or formal statement*, 2. *іноземець, який подав документи про прийняття його в американське громадянство – a noncitizen of the United States who has formally declared the intention of becoming a U.S. citizen*. Отже, номінація *declarant* може бути тільки відносним синонімом у першому значенні до групи лексем *plaintiff claimant, demandant, complainant*.

Лексема *petitioner* (*позивач, прохач*) використовується замість лексеми *plaintiff* у справах про розлучення, тому семантика цих термінів збігається частково.

Термін *actor* (*позивач*) визначається як *a pleader; he who conducts an action at law; a. the plaintiff or complainant; b. an advocate in civil cases; c. a public prosecutor*, а номінативне словосполучення, власне ім'я *John Doe* позначає неназваного (або уявного) позивача у судовому процесі – *an anonymous party, typically the plaintiff in a legal action*. Це номінативне словосполучення з'явилося в середині XVIIIст. й витіснило лексему *John-a-nokes*.

НЦПП *appellant* і *appellator* (*сторона, що подає апеляцію*) мають однакову дефініцію *the party who appeals to a higher court from the decision of a lower tribunal* і відрізняються лише за формально-структурною ознакою. Ці лексеми є абсолютними синонімами й утворюють синонімічну пару, маючи у своїй структурі одну загальну морфему й різні афіксальні морфеми. З іншого боку, вони будуть відносними синонімами стосовно інших лексем, які входять до склад даного синонімічного ряду. Водночас номінації *appellant* та *appellator* є гіпонімами до терміна *claimant*, оскільки останній позначає загальне поняття *позивач*.

Реформа системи цивільного процесуального права Великої Британії 1999 року позначилася на лексичному складі системи номінацій, які позначають поняття цієї галузі права. Так, наприклад, номінація, що позначає позивача, *claimant* витиснула лексему *plaintiff* і тепер є гіперонімом. Лексема *petitioner* (*позивач*) тепер визначається як *someone who goes to a court of law to ask for a divorce – сторона, яка подає позов у справі про розлучення*. Цю лексему можна розглядати як видову номінацію, або гіпонім до слова *claimant*.

Досліджуючи ядро мікрополя суб'єкту судового процесу *відповідач*, ми виявили 20 синонімічних номінацій та номінативних словосполучень. Лексема *defendant* (*відповідач*) *an individual, company, or institution sued or accused in a court of law*, виступає гіперонімом стосовно інших лексем на позначення особи відповідача. Отже, номінація *respondent* (*відповідач у справі про розлучення – a person against whom a petition, esp in a divorce suit, or appeal is brought*), є гіпонімом стосовно *defendant*, оскільки позначає лише осіб, які виступають у якості відповідача тільки у справах про розлучення. Як елемент синонімічного ряду лексема *defensor* 1) *опікун*, 2) *відповідач тільки в другому значенні one who took up the defence and assumed the liability of a defendant in an action* є синонімом слову *defendant*, тобто відносним синонімом. Лексеми *libellee* (*відповідач у церковному або морському суді – a person against whom a libel has been filed in an ecclesiastical court*) та

defendant-patient (пацієнт, що є відповідачем) можуть служити прикладами видових, або гібонімічних номінацій.

При аналізі номінацій, що позначають суб'єкт процесу *адвокат*, виявлено 27 одиниць, які утворюють синонімічний ряд:

advocate (адвокат - one whose profession it is to plead the cause of any one in a court of justice; a counsellor or counsel). У сучасній англійській мові ця номінація зазвичай використовується для позначення юриста, який практикує в країнах романського права, наприклад, Франції або Шотландії, або спеціалізується у військових або морських суперечках *the technical title in the Roman law courts, and in those countries which retain the Roman law, as Scotland and France; also in the Admiralty Courts, and many special tribunals existing or historical; but not in ordinary English law courts*.

barrister (адвокат найвищого рангу, який має право виступу в суді; баристер - a lawyer who has been called to the bar and is qualified to plead in the higher courts;

Для позначення особи, яка має юридичну кваліфікацію та готує документи для баристера, використовують лексема *solicitor*.

solicitor (соліситор, адвокат, який дає поради клієнту, готує справи для баристера (старшого адвоката) і виступає тільки у судах нижчої інстанції - a lawyer who advises clients on matters of law, draws up legal documents, prepares cases for barristers, etc., and who may represent clients in certain courts;

lawyer (адвокат, консультант з питань права; правник - one versed in the law; a member of the legal profession, one whose business it is to conduct suits in the courts, or to advise clients, in the widest sense embracing every branch of the profession, though in colloquial use often limited to attorneys and solicitors).

НЦПП *attendant (адвокат у суді), leader (головний (провідний) адвокат сторони на суді), barrister-at-law (баристер, адвокат найвищого рангу), pleader (молодий з двох адвокатів однієї сторони)* та вищенаведені лексеми є відносними синонімами, оскільки відрізняються диференціальними компонентами, тобто семантичні обсяги їх значень не можуть повністю збігатися.

З усіх термінів, що становлять синонімічний ряд у британському варіанті сучасної англійської мови вживаються лише лексеми *lawyer, barrister, barrister-at-law, solicitor, advocate, counsel*. Номінація *lawyer* є гіперонімом до інших лексем, оскільки це слово присутнє у всіх дефініціях і має узагальнююче значення.

Слово *свідок* в британському варіанті англійської мови позначається 25 лексемами: *witness, testator, deponent, affiant, testifier, laudatory* та ін.

Лексема *deponent (свідок, що дає свідчення під присягою)* визначається як *a person who makes a deposition or affidavit under oath*, слово *affiant (a person who swears to an affidavit)* має таке ж значення, як і лексема *deponent*, але вживається лише в американському варіанті англійської мови.

Номінація *attestant* позначає особу, що засвідчує (підписом), що свідчить - *witness who testifies attestation of fact, event; witness (свідок на судовому розгляді, очевидець - a person who has knowledge of a fact or occurrence sufficient to testify or give evidence); expert witness (експерт, що виступає в суді в якості свідка - a person who is permitted to testify at a trial because of their special knowledge or proficiency in a particular field that is relevant to the case*.

З наведених дефініцій можна зробити висновок, що слово *witness* - основна номінація у цьому синонімічному ряді, яка може утворювати словосполучення на відміну від інших членів даного синонімічного ряду: *expert witness, witness for the defendant, witness in the box, chief witness*. Ця номінація є гіперонімом не лише до номінативних словосполучень, а й до інших лексем у даному синонімічному ряді.

Центральні частини мікрополів суб'єктів судового процесу *суддя і присяжний* також характеризуються наявністю синонімічних рядів, до складу яких входять відповідно 18 і 20 одиниць.

judge (суддя - a public officer appointed to administer the law; one who has authority to hear and try causes in a court of justice);

justice (суддя - a judicial officer; a judge; a magistrate);

magistrate (суддя суду нижчої інстанції із сумарною та обмеженою юрисдикцією у кримінальних (іноді цивільних) справах - an official who acts as a judge in law courts which deal with minor crimes or disputes);

recorder (мировий суддя із юрисдикцією по кримінальним та цивільним справам - a barrister or solicitor of at least ten years' standing appointed to sit as a part-time judge in the crown court);

probate judge (суддя суду у справах про спадщину, заповіти та оніку - judge having

jurisdiction in probate and testamentary causes).

Наведені приклади дефініцій підтверджують, що гіперонімом у даному синонімічному ряді є лексема *judge*, оскільки вона є загальним компонентом усіх дефініцій.

Терміни, що становлять синонімічний ряд у ядерній зоні мікрополя *присяжний*, нараховують 19 одиниць, серед яких: *jury* (*присяжні*), *juror*, *assizer*, *fact-finder*, *talesman* (*особа, яка викликана до суду в якості додаткового присяжного*) та ін. НЦПІ *juror*, *juryman* або *jurywoman*, *assizer* у значенні *a member of a jury* використовуються, коли мова йде про людину, яку включили до складу присяжних. Лексема *assizer* вживається лише в термінології шотландського судочинства. Для позначення складу присяжних використовують номінацію *jury* (*журі (суд) присяжних - a body of people (typically twelve in number) sworn to give a verdict in a legal case on the basis of evidence submitted to them in court*). Термін *talesman* (*запасний присяжний - a member of the tales impanelled to complete a jury*) був запозичений в англійську мову із французької мови і вперше згадується у 1679р. у значенні *reserve member of a jury*. Але все-таки своїм походженням цей термін зобов'язаний латинській мові. У сучасній англійській мові цю лексему замінюють номінативними словосполученнями, ядром яких є слово *juror*: *alternate juror*, *extra trial juror*. У результаті аналізу наведених дефініцій ми з'ясували, що родовими лексемами є *jury* та *juror*. Номінативні словосполучення, що уточнюють значення ядерної лексеми *juror*, є видовими лексемами, наприклад: *extra trial juror* (*додатковий присяжний*), *drawn juror* (*особа, підібрана до складу присяжних*).

Аналіз англійських номінацій судочинства показав, що явище синонімії та наявність синонімічних рядів характерні для кожного мікрополя.

Між номінаціями всіх мікрополів існують системні зв'язки класифікаційного і кореляційного типів, найбільш характерними з яких для досліджуваної термінології є синонімія, та гіперонімія.

У подальшому вбачаємо перспективним дослідження варіантологічного аспекту системи номінацій англійського цивільного процесуального права та їх дискурсних характеристик.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Левицкий В. В. Семасиология / В. В. Левицкий – Винница : НОВА КНИГА, 2006. – 512 с.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.
3. Civil Procedure Rules. – Режим доступу : http://www.justice.gov.uk/civil/procrules_fin/index.htm – Назва з екрану.
4. Oxford Dictionary of Law. / [ed. E. A. Martin]. – 5th ed. – Aylesbury : Market House Books Ltd, 2003. – 552p.
5. Oxford English Dictionary [electronic resource]. / [ed. J. Simpson]. – 2nd Edition, Version 4.0. – Oxford : Oxford University Press, 2009. – 1 CD-ROM: col.; 12 cm. – System requirements for Windows: Intel® Pentium® 4 1.6GHz processor or equivalent (2GHz recommended); Microsoft® Windows® Vista, Windows XP, Windows Server™ 2003, Windows 2000, 512MB of RAM, 1Gb free hard disk space, local CD-ROM/DVD drive (for installation); runs from hard drive only. – Title from disc label.
6. Webster's New World Law Dictionary / [ed. S. E. Wild]. – Hoboken, NJ : Wiley Publishing Inc., 2006. – 320p.

Пасик Л. А.
(Луцьк)

АКТУАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ PARTNERWAHL У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Статтю присвячено дослідженню концепту PARTNERWAHL у публіцистичному дискурсі, проаналізовано засоби об'єктивізації даного концепту на матеріалі текстів оголошень з рубрики «Знайомства» та виявлено характерні ознаки концепту PARTNERWAHL у даному типі дискурсу.

Статья посвящена исследованию концепта PARTNERWAHL в публицистическом дискурсе. Средства объективизации данного концепта проанализированы на материале текстов объявлений из рубрики «Знакомства». Определены характерные признаки концепта PARTNERWAHL в данном типе дискурса.

The article deals with the research of the concept PARTNERCHOICE in the publicist discourse. The means of the objectification of this concept on the material of the texts of marriage announcements are characterized and the specific features of the concept PARTNERCHOICE in this type of discourse are revealed.

Дослідження феномену «мовної особистості» є однією з актуальних проблем у сучасній лінгвістиці, тобто цікавою є «не просто людина як така, а носій свідомості, мови, котрий має склад-